

URČENIE RIZIKOVÝCH OBCÍ S KVALITOU OVZDUŠIA OHROZENOU LOKÁLNYM VYKUROVANÍM A ZHORŠENÝMI ROZPTYLOVÝMI PODMIENKAMI

Aktualizácia metodiky s využitím údajov
zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021

Aktualizácia metodiky na určenie rizikových obcí s kvalitou ovzdušia ohrozenou lokálnym vykurovaním a zhoršenými rozptylovými podmienkami

V roku 2021 bola vyvinutá metodika¹ na vymedzenie rizikových obcí a okresov, v ktorých sa predpokladá zhoršená kvalita ovzdušia spôsobená lokálnym vykurovaním domácností a nepriaznivými rozptylovými podmienkami. V týchto obciach a okresoch sa môžu vyskytovať najmä zvýšené koncentrácie PM a benzo(a)pyrénu v zimnom období. V uvedenej metodike bol podiel palív používaných na vykurovanie rodinných domov spracovaný podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011². Uvedenú metodiku aktualizujeme s použitím posledných komplexných informácií o spôsobe vykurovania a druhu používaných palív v SR zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021. Poznamenajme, že tieto dáta nezahŕňajú informáciu o počte neobývaných domov. Ďalšou slabinou údajov je, že nereflektujú zmenu spôsobenú súčasnou energetickou krízou, ktorá odráža vojnu na Ukrajine a spôsobuje významnú, ale dosiaľ odborne nekvantifikovanú zmenu spôsobu vykurovania domácností. Tento fakt treba mať na pamäti pri interpretácii výsledkov.

Podľa sčítania v roku 2021 narástol počet domov používajúcich na vykurovanie tuhé palivo o 45 %. Kvôli priradeniu emisného stupňa danej obci bolo preto nutné zmeniť intervaly počtu domov vykurovaných tuhým palivom z pôvodných hodnôt 23, 45, 95 a 200 na nové hodnoty reflektujúce príslušné percentily 32, 64, 125 a 250. Ostatné podklady sa v metodike nemenili a sú totožné s metodikou z roku 2021¹. Obce, ktoré v staršej metodike boli určené ako rizikové a podľa novej nie a mali podľa údajov zo sčítania 2021 väčší počet domov vykurovaných tuhým palivom ako zo sčítania 2011 boli taktiež zaradené medzi rizikové, takýchto obcí je 37. Rovnako ako v roku 2021 boli okresy, ktoré obsahujú aspoň 40 % rizikových obcí, vymedzené ako rizikové celé.

¹ D. Štefánik: *Určenie rizikových obcí s kvalitou ovzdušia ohrozenou lokálnym vykurovaním a zhoršenými rozptylovými podmienkami*. SHMÚ, Bratislava, október 2022, dostupné na https://www.shmu.sk/File/oko/studie_analyzy/Popis%20met%C3%B3dy%20na%20ur%C4%8Denie%20rizikov%C3%BDch%20oblast%C3%AD.pdf

² https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/Databases/datacube/!ut/p/z0/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfjjo8ziw3wCLJycD B0NLEw9TA0cnZOCTUJ9DlxMfAz1C7ldFQHnSkqO/